

POLITICI DE FINANȚARE ACORDATE DE BERD

PREP. UNIV. SABĂU COSMIN
Universitatea din Oradea- Facultatea de Științe Economice
Adresa de corespondență: Roșiorilor nr. 20, ap.4, etj.1
Telefon: 0259/438809 & 0745/380226
E-mail: cosminsab@yahoo.com

Abstract:

This article has two parts:

- historical note of BERD*
- financing and co-financing policy of BERD*

BERD was founded on the 29th of Mai 1990, after the debates of the members of the "Group of Seven" (G7). To this contributed as well the acceptance of the Soviet Union as member of this group.

The supreme authority of BERD is the Governors' Council, just like in case of other international financial institutions. They decide upon the acceptance of new members and the value of the capital.

The bank offers loans, contributes to the social capital and grants warranties. Regarding the financing policy, it can take the following forms:

- mutual financing*
- parallel financing*
- a trade-union organization.*
- The conditions for granting money loans have in view:*
  - the interest rate*
  - terms*
  - commissions*
  - outgoings*
  - responsibility*
  - assurances*
  - warranties*

Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare

-Scurt istoric-

După cel de-al doilea război mondial, Uniunea Sovietică urmată și de țări din estul Europei au respins Planul Marshall, fapt ce a dus la autoexcluderea blocului răsăritean din cadrul instituțiilor internaționale occidentale. Pe 25 ianuarie 1949 lua ființă CAER/COMECON, o cooperare între Uniunea Sovietică și țările Europei Răsăritene, la care a aderat târziu alte două economii planificate, cea din Cuba și Vietnam.

CAER nu era o piață obișnuită, comerțul era bilateral iar cantitățile și prețurile erau fixate, uneori cu ani înainte, încă din momentul în care se stabileau planurile naționale. În vara anului 1989 au început consultările între cei 24 de membri ai OCDE privind ajutorul ce trebuia acordat Ungariei și Poloniei. Consultările au avut loc sub egida Comisiei Europene. După pregătirile necesare în cadrul Grupului celor Șapte(G7), negocierile au fost Încheiate și pe 29 mai 1990 lua ființă Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare(BERD). Un punct important al discuțiilor a fost acceptarea Uniunii Sovietice ca membru al acestei bănci. Existau unele dubii în acest sens, mai ales din partea

americanilor și japonezilor, deoarece Uniunea Sovietică nu luase încă o decizie definitivă, în ceea ce privește forma de democrație pluripartită și o mai pronunțată orientare spre economia de piață.

Ca și în cadrul celorlalte instituții financiare internaționale, autoritatea supremă în cadrul BERD revine Consiliului Governorilor. Ei decid asupra admiterii unor noi membrii, asupra valorii capitalului băncii și în alte probleme importante. Conducerea băncii revine Consiliului Directorilor.

Obiectivul Băncii Europene este de a promova tranziția la economia de piață în țările care anterior erau planificate centralizat și de a susține dezvoltarea sectorului privat în cadrul acestei transformări. Activitatea băncii este strâns legată de condițiile politice, ceea ce îi conferă un caracter unic: împrumuturile pot fi acordate numai țărilor cu o democrație pluripartită. De asemenea în preambulul Acordului de Constituire al BERD sunt menționate sistemul legislativ disciplinat și respectarea drepturilor omului drept condiții ale realizării reformei în Europa Răsăriteană¹

Ca și în cazul băncilor regionale de dezvoltare, rolul principal al BERD este de a finanța proiecte. Unul din aspectele îndelung discutate a fost implicarea băncii exclusiv în finanțarea sectorului privat, după modelul CFI sau implicarea ei și în susținerea proiectelor de infrastructură guvernamentală. Făcând un compromis, Acordul de Constituire al BERD conține o clauză, prin care împrumuturile acordate de bancă sectorului public nu trebuie să depășească 40% din totalul împrumuturilor.

Capitalul inițial al BERD a fost de 10 miliarde ECU, din care 30% reprezenta capitalul achitat, iar restul garantat. Mărimea resurselor de capital este revizuită la fiecare 5 ani. A fost extrem de dificil să se ajungă la o înțelegere în ceea ce privește moneda în care trebuie plătită contribuția fiecărui membru. Deși toate țările membre au acceptat ECU drept valoarea standard a BERD, americanii au insistat să-și plătească contribuția în dolari americani.

Banca poate acorda împrumuturi, poate participa la capitalul social și poate acorda garanții. Totalul acestor angajamente nu poate depăși capitalul plus rezervele, rata fiind de 1:1. Din acest motiv, banca angajează împrumuturi pe piețele internaționale de capital., la fel ca și celelalte bănci de dezvoltare, ea are o cotație triplu.

BERD si Cofinantarea

Banca va încuraja alți cofinanțatori să participe la finanțarea unui proiect. Succesul în atragerea altor surse de finanțare pentru proiecte sponsorizate de Banca duce la creșterea totalului resurselor pentru finanțarea altor proiecte.

Potențialele surse de cofinanțare includ băncile comerciale și instituțiile financiare, agențiile pentru creditarea exporturilor și alte surse oficiale (cum ar fi programe ale agențiilor de dezvoltare guvernamentale). Pentru numeroși debitori, accesul la cofinanțarea comercială de la o instituție financiară internațională este primul pas către accesul independent la piețele financiare comerciale.

Finanțare Comună: în cazul în care împrumuturile de la BERD și cofinanțatori sunt folosite pentru finanțarea, în proporții prestabilite, aceluiași set de bunuri și servicii cerute pentru o operațiune.

Finanțare paralelă: în cazul în care împrumuturile de la BERD și cofinanțatori sunt folosite pentru finanțarea unor pachete diferite de bunuri și servicii.

Sindicalizare: procesul prin care BERD identifică alte instituții financiare care se angajează să împrumute pe baza documentației întocmite de Banca, în termeni aproximativ similari cu cei ai Băncii.

Participare Sindicalizată: în cazul în care BERD se angajează să finanțeze întregul împrumut și, la încheierea împrumutului sau ulterior, vinde uneia sau mai multor bănci o participare la împrumutul sau. În aceste cazuri BERD rămâne angajată pentru întreaga sumă, dar finanțează o parte din angajamentul sau prin cumpărătorul(ii) participării(ilor).

Condițiile de acordare a asistenței(finanțării)

Identificarea și limitarea riscului în împrumuturile BERD sunt făcute cu grijă. Banca lucrează pe baze comerciale, și își evaluează împrumuturile la ratele pieței, reflectând riscurile asumate.

Poziția BERD de instituție internațională și, în particular, statutul său de creditor preferat este luat în considerare la evaluarea riscului.

- Rata dobânzii

¹ F.P Barker, *Insituțiile Financiare Internaționale*, Ed. Antet, 1996

Dobânzile sunt stabilite ca o marja peste o valoare a pieței (in mod normal LIBOR London Interbank Offered Rate). Împrumuturile pot fi făcute la dobânzi variabile sau fixe, și pot include o varietate de instrumente de acoperire în funcție de accesul la piețe derivate.

LIBOR este rata Interbancara Londoneza Oferita (London Interbank Offered Rate). La aceasta rata oferită se cifrează costurile de finanțare către Bănci, și este folosită de obicei la calcularea dobânzii oferite de către Banca, prin adăugarea unei marje.

- Termeni

Marjele de împrumut reflectă atât riscul de tara cât și cel comercial și de asemenea se conformează condițiilor de pe piața împrumuturilor sindicalizate. Perioadele de grație pentru rambursare sunt negociabile, în timp ce durata împrumutului este între 5 și 10 ani, în funcție de cerințele individuale ale operațiunii, iar rambursarea se va face în mod normal în două tranșe semianuale egale. În cazuri excepționale, pot fi considerate perioade mai lungi pentru împrumut, de exemplu 15 ani pentru operațiuni de infrastructură în domeniul public.

Datorită faptului că piața împrumuturilor pe termen mediu în Europa Centrala și de Est este încă embrionică, replata împrumutului trebuie făcută în valuta în care a fost acordat împrumutul. In orice caz, BERD cercetează în prezent posibilitățile de finanțare în valută locală.

- Comisioane

Un comision initial va fi cerut la semnare, în conformitate cu practica comercială, pentru a acoperi cheltuielile administrative ale Bancii in procesul de dezvoltare si structurare a unui proiect. Comisioane de angajament anuale pentru împrumuturile netrase vor fi de asemenea cerute.

- Cheltuieli

În concordanță cu practica comercială, sponsorul va fi obligat să ramburseze Băncii cheltuielile colaterale cum ar fi onorarii pentru consultanța tehnică și consultanța juridică externă și cheltuieli de călătorie.²

- Răspundere

Răspunderea unui sponsor nu este cerută, deși BERD poate căuta diferite performanțe și garanții de îndeplinire plus alte forme de suport de la acesta, de tipul celor practicate uzual în finanțarea cu răspundere limitată.

- Asigurări

În operațiunile sale financiare, BERD cere companiei sau instituției pe care o finanțează să obțină asigurări împotriva riscurilor normale asigurabile (de exemplu, furtul activelor, incendiu, riscuri specifice de construcție). Banca nu cere protecție împotriva riscurilor politice sau a neconvertibilității valutei locale.

- Garanții

De obicei, BERD cere companiei sau instituției pe care o finanțează să garanteze împrumutul cu activele proiectului, care pot include următoarele: o ipotecă pe activele fixe (pământ, hale, alte clădiri), o ipotecă pe activele mobile (echipament, alte active), notificarea câștigurilor companiei atât în valută cât și în moneda locală, un gaj pe acțiunile sponsorului în cadrul companiei, și notificarea poliției de asigurare a companiei, și alte beneficii contractuale.

- Condiționalități

Condiționalitățile sunt cerințe adresate împrumutatului de a atinge și menține anumite performanțe cum ar fi nivelul fluxului de numerar și/sau indicatorii financiari ai bilanțului contabil si/sau niveluri specificate de cheltuieli de capital în scopul menținerii facilităților de finanțare.

Condiționalități tipice financiare de proiect sunt cerute ca parte a pachetului de împrumut. Aceste condiționalități, limitând îndatorarea, specificând anumiți indicatori financiari si alte diferite chestiuni, vor fi de asemenea negociate ca parte a împrumutului.

- Participare la capital

Termenii și condițiile pentru investițiile BERD într-un proiect anume vor depinde de riscurile și de profiturile de perspectiva ale proiectului, ca și de caracteristicile entității care reprezintă motorul investiției (de exemplu o societate mixtă).

Deoarece Banca are resurse limitate de capital, nu caută investiții pe termen lung, nici nu dorește să obțină controlul sau responsabilitatea directă de a conduce compania.

---

² www.mae.ro

- Cooperare tehnică

Atunci când este necesar, BERD poate avea acces la fondurile nerambursabile acordate de către unii dintre acționarii sau pentru asistența în pregătirea proiectelor. Aceste sume sunt limitate și acoperă numai costurile relative la proiecte ce implică sponsori din Europa Centrală și de Est. Finanțarea costurilor locale cade în mod normal în responsabilitatea participanților, sponsorilor sau beneficiarilor locali, în măsura în care această finanțare poate fi obținută în condiții satisfăcătoare de la investitorii locali, dar Banca va lua în considerare finanțarea costurilor locale pentru consultanți care să acopere în special evaluarea legală, financiară și de mediu.

- Lucrul cu consultanții de proiect

Sponsorii sunt încurajați să folosească consultanți financiari experimentați (bănci comerciale și de investiții; firme de contabilitate și consultanță) pentru asistența în vederea pregătirii propunerilor de proiecte. Activitatea consultanților poate grăbi evaluarea făcută de Banca și deci procesul de analiză. În cazul în care consultantul adaugă valoare și onorariul sau este rezonabil, acoperirea acestuia va fi considerată ca o folosire corespunzătoare a fondurilor acordate de Bancă.

O importanță specială este acordată activității consultanților care este sprijinită de dorința de a împrumuta proiectelor, sau de a lua o parte sau întreaga lor remunerație în împrumut sau echivalent de capital în proiect.

Bibliografie:

1. F.P. Bakker – Instituțiile Financiare Internaționale, Ed. Antet, 1996
2. Paul Bran, Ionela Costică- Realții Financiare și Monetare Internaționale, Ed. Economică, București, 1999
3. www.mae.ro.